

Välkomna till webinarium/workshop om

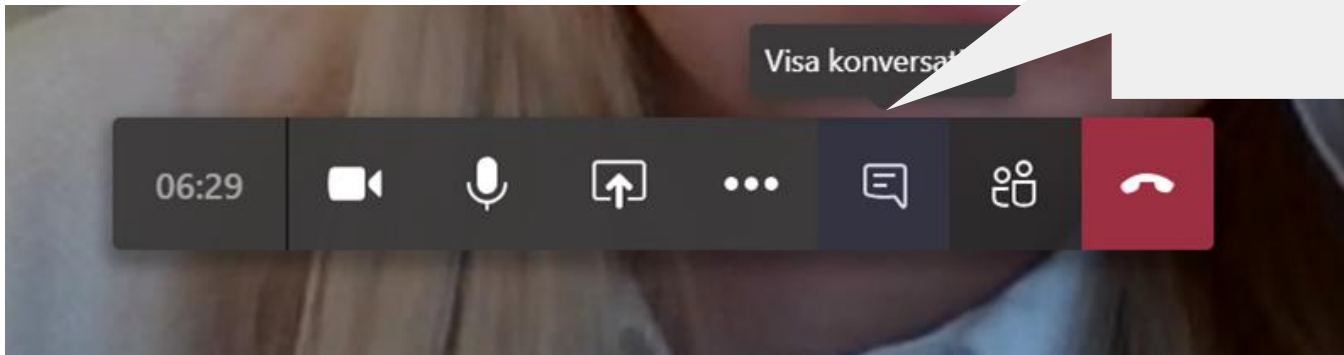
SIP och samverkan vid samsjuklighet, missbruk och beroende

Enbart föreläsningarna spelas in, ej workshopen,
och kommer finnas tillgängligt under 14 dagar

20 oktober 2021

Skriv gärna frågor och reflektioner i chatten !

*Du öppnar chatten genom att klicka på
pratbubblan - om du inte kan använda
chatten går det bra att under mötet maila
karin.lindstrom@skr.se*

*Om du inte tidigare fått mail av oss och vill ha mötesmaterial efter mötet -
skriv in din mailadress i chatten*

Dagens agenda

13.00-13.05 Inledning, *Ing-Marie Wieselgren, moderator SKR*

13.05-13.15 Hur fungerar det med SIP för personer med samsjuklighet?, *Camilla Svenonius Verdandi och Anki Sandberg Attention*

13.15-13.25 Lagstiftning om olika funktioner/roller som ska finnas, *Zophia Mellgren och Mikael Malm SKR*

13.25-13.35 Samsjuklighetsutredningen förslag, *Zophia Mellgren och Mikael Malm SKR*

13.35-13.55 Workshop

5 min Bensträckare

14.00-14.15 Återkoppling från workshop och mentimeter

14.15-14.35 Exempel från verksamheter, vuxen och barn

14.35-14.45 Mentimeter

14.45-14.55 Reflektioner, *Camilla Svenonius Verdandi och Anki Sandberg Attention*

Avslutande ord, *Ing-Marie Wieselgren, moderator SKR*

Mentimeter

- Har du deltagit i arbete med SIP?
- Tycker du att SIP fungerar?

Svara via Mentimeter!

Använd kod 5552 0626
eller denna QR-kod.

www.menti.com

Många olika roller...

Huvudansvarig
SIP

SIP samordnare

SVPL – Chöl.

Förvaltare

Fast
vårdkontakt

Fast
läkarkontakt

God man

Vårdkoordinator

Vård och
stödsamordnare

Case Manager

Anhörig
Närstående

Kontaktperson

Stödperson
enligt LPT/LRV

Personligt
ombud

Personlig
assistent

...hur hänger det ihop?

Benämning	Var	Uppgift	Vilka kan få	Lag
Personligt ombud	Socialtjänst	Insats/stöd i kontakt med exv myndigheter för att Personen ska kunna leva ett mer självständigt liv	Personer med psykisk funktionsnedsättning	Förordning (2013:522)
God man	Kommun	Bevaka hens rätt, förvalta hens egendom eller sörja för hens person.	Personer som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande behöver hjälp. Frivillig åtgärd	Tingsrätten utser
Förvaltare	Kommun	Bevaka hens rätt, förvalta hens egendom eller sörja för hens person.	Personer som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande behöver hjälp. Tvångsåtgärd	Tingsrätten utser
Rehabkoordinator	Hälsa-och sjukvård	Stöd/samordning exv FK och arbetsgivare	Stödjer sjukskrivna patienter i rehabiliteringsprocessen och ska underlätta för patienten att återgå i arbete eller inträda i arbetslivet.	Lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter

Benämning	Var finns	Uppgift	Vilka kan få	Lag
Kontaktperson	Kommun- socialtjänst	Insats /stöd	Barn och ungdomar som behöver stöd i vardagen Ungdom eller vuxen och har någon form av funktionsnedsättning.	SoL
Särskilt kvalificerad kontaktperson	Socialtjänst	Insats/stöd	Barn och ungdomar som löper en förhöjd risk att utveckla missbruk eller kriminellt beteende.	SoL
Vård-och stödsamordnare	Kommun/region	Stöd/samordna	Personer med psykisk sjukdom och/eller psykisk funktionsnedsättning med behov av hjälp och stöd från både kommunen och regionens psykiatri	

Benämning	Var finns	Uppgift	Vilka kan få	Lag
Huvudansvarig SIP	Region Kommun	Följa upp SIP Kontaktperson för personen kring samordning av insatser	De som har en SIP	HSL SoL
SIP samordnare	Region Kommun	Kan ha olika uppdrag, t.ex implementering och leda SIP möten.		
Fast vårdkontakt	Region	Samordna vår/ hjälp med vårdkontakter verksamhetsnivå, flera fasta vårdkontakter	Sjuk, många besök i vården, kontaktperson på ett ställe med vårdansvar, verksamhetschefen som har ansvaret för att utse fasta vårdkontakt.	HSL LUS
Fast läkarkontakt	Region, ej samma sak som fast vårdkontakt Enbart inom vårdcentral eller hälsocentral	Kontakt med vården. Ex. trygghet, frågor, samordna vården om du får vård på olika kliniker.		
Vårdkoordinator	LSS Hemsjukvård	samordnar vårdplanering för patienter som kan behöva skrivas in i hemsjukvården.		

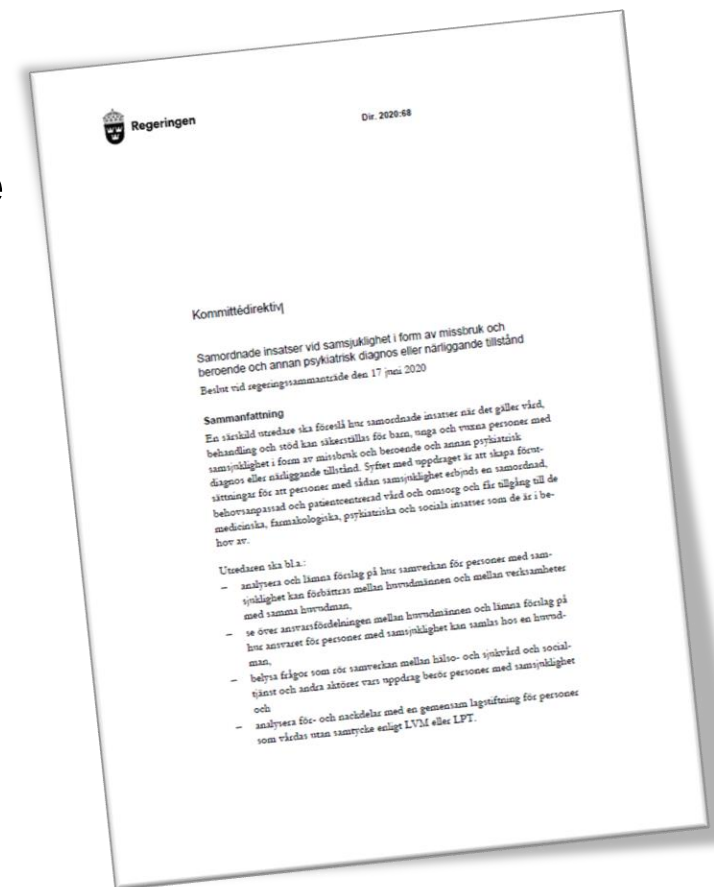

Samsjuklighetsutredningen S 2020:08

Zophia Mellgren och Mikael Malm

Utredningen (S 2020:08) Samordnade insatser vid samsjuklighet

- Med samsjuklighet avses **personer med missbruk och beroende och annan psykiatrisk diagnos eller närliggande tillstånd.**
- Syftet är att **skapa förutsättningar för att personer tillhörande målgruppen erbjuds en samordnad, behovsanpassad och patientcentrerad vård och omsorg** och får tillgång till de medicinska, farmakologiska, psykiatriska och sociala insatser som de är i behov av.
- Uppdraget ska **redovisas den 30 november 2021.**
- SKR:s experter i utredningen: Zophia Mellgren och Mikael Malm

[Dir 2020:68](#)

Samsjuklighetsutredningen

- Problembild
- Målbilder
- Inriktning på förslag

Målbilder för vård och stöd ur ett patient- och brukarperspektiv

Tidig hjälp med psykisk ohälsa och missbruk

Bli lyssnad på, få förståelse och bli behandlad med samma respekt som andra

Stöd och vård som är lätt att hitta, komma i kontakt med och som är tillgänglig när jag behöver den

Bli stärkt i min egen förmåga att hantera min situation och ha inflytande över min vård och omsorg

Tillgång till fungerande behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

En fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

En person som jag kan lita på och som följer med i hela processen

Inte bli utestängd från stöd och vård och få hjälp med både beroende och psykisk ohälsa

Att vården och omsorgen lyssnar på, involverar och ger stöd till mitt nätverk

[S 2020:08 Samsjuklighetsutredningen](#)

Målbilder för vård och stöd ur ett patient- och brukarperspektiv

Tidig hjälp med psykisk ohälsa och missbruk

Bli lyssnad på, få förståelse och bli behandlad med samma respekt som andra

Stöd och vård som är lätt att hitta, komma i kontakt med och som är tillgänglig när jag behöver den

Bli stärkt i min egen förmåga att hantera min situation och ha inflytande över min vård och omsorg

Tillgång till fungerande behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

En fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

En person som jag kan lita på och som följer med i hela processen

Inte bli utestängd från stöd och vård och få hjälp med både beroende och psykisk ohälsa

Att vården och omsorgen lyssnar på, involverar och ger stöd till mitt nätverk

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

Vård och stöd som **hänger ihop** och där olika aktörer och **kompetenser samarbetar**

Uppföljning av insatser och ett **långsiktigt stöd**, till exempel fortsatt stöd efter att man varit på behandlingshem

Helhetssyn på individen utifrån psykiska, fysiska och sociala behov

Utredningen föreslår fem större förändringar

Genom tillägg i HSL och ändringar i SoL ska regionernas och kommunernas uppdrag tydliggöras och renodlas.

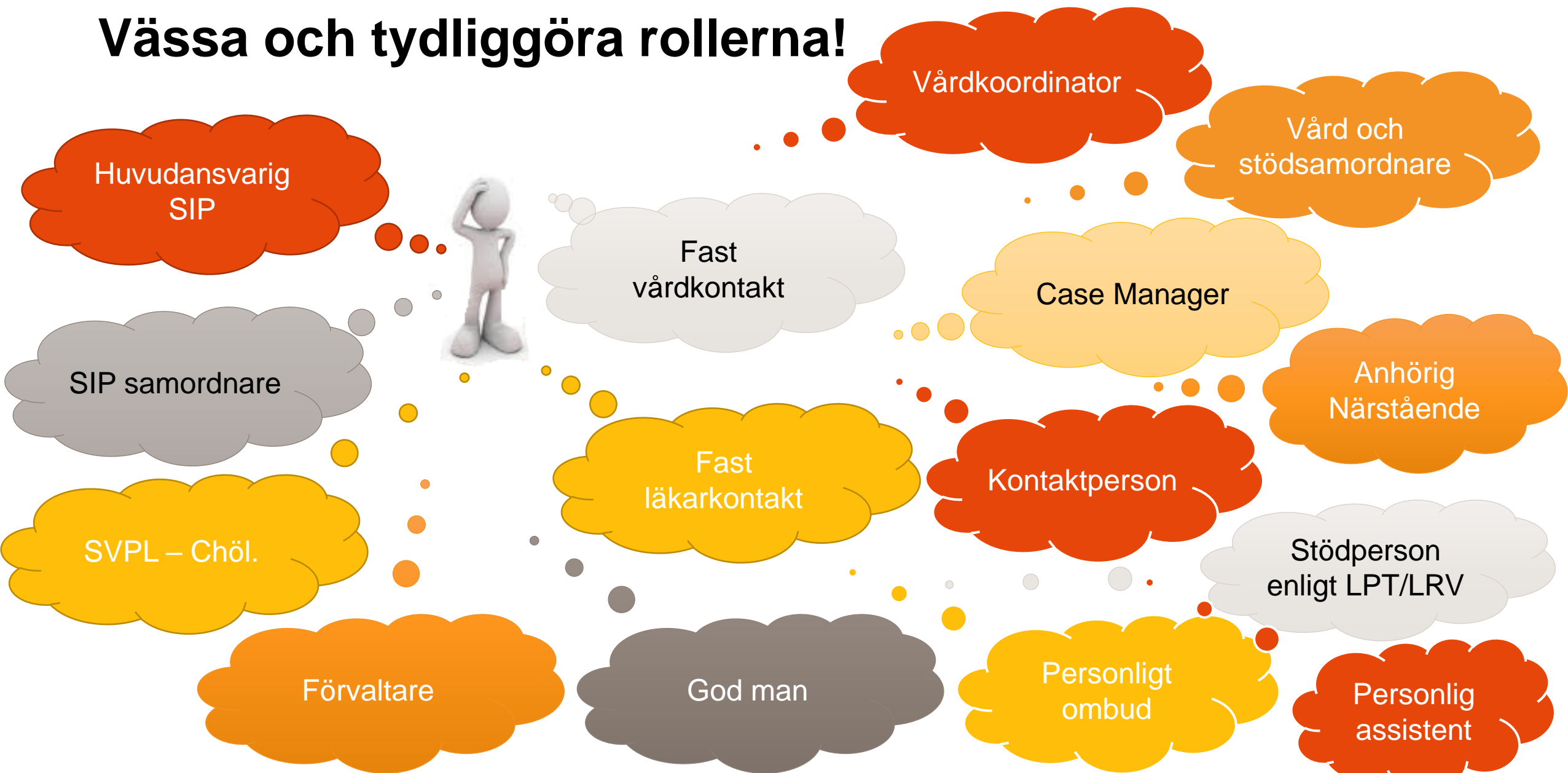
En skyldighet för regionernas hälso- och sjukvård att samordna behandling av skadligt bruk och beroende med behandling av övriga psykiatriska diagnoser.

En skyldighet för regionerna att bedriva sprutbytesverksamhet och inom ramen för den erbjuda samlade skadereducerande och hälsofrämjande insatser.

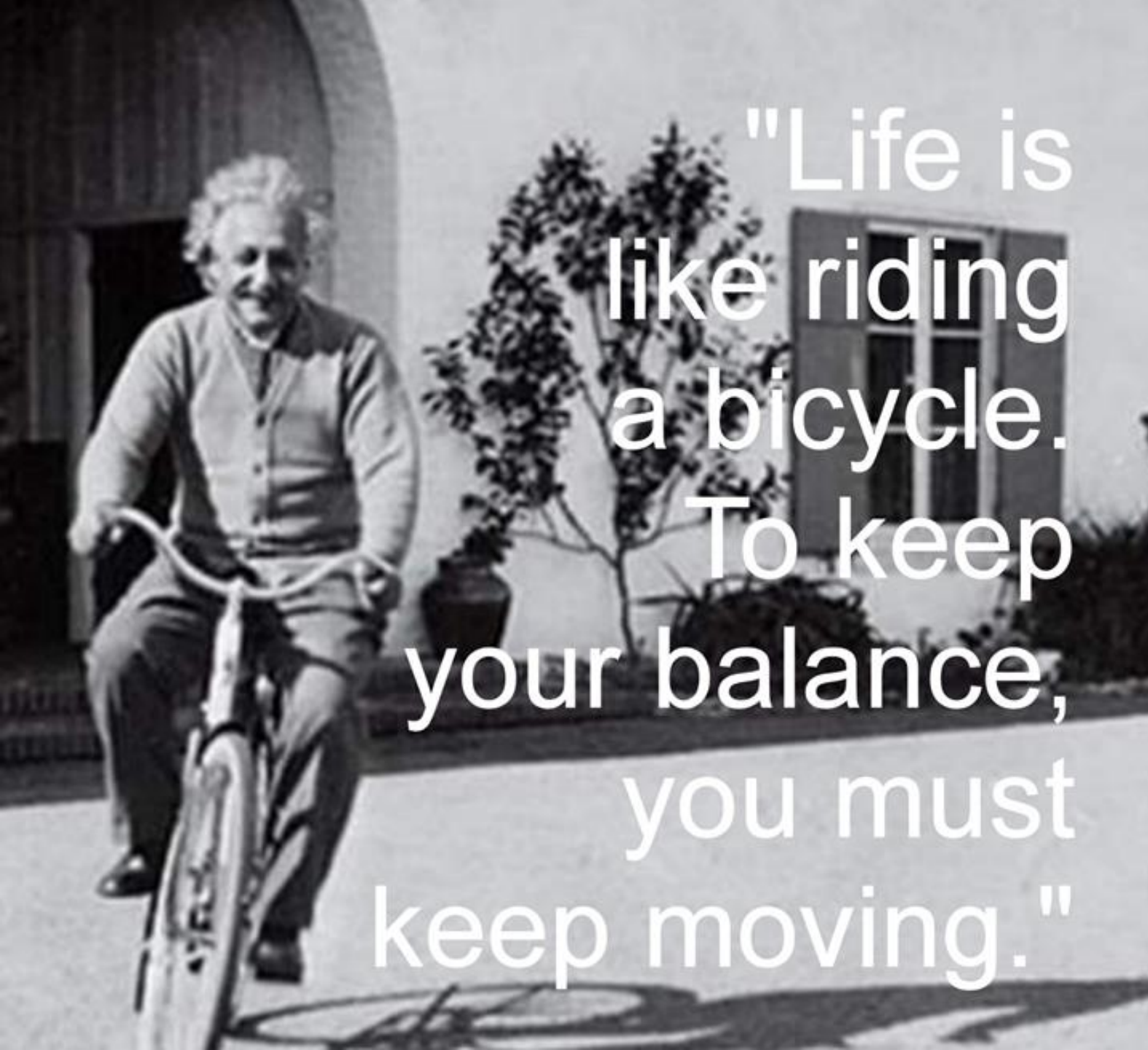
En skyldighet för regioner och kommuner att gemensamt bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet.

En skyldighet för regionerna att ansvara för hälso- och sjukvården när en person är placerad på ett hem för vård eller boende.

Vässa och tydliggöra rollerna!

"Life is
like riding
a bicycle.
To keep
your balance,
you must
keep moving."

**Dags för
Workshop!**

Mikael 40 år

- Jobbar på ett lager.
- Har druckit nästan varje dag i ca två månader, ca 1 liter sprit om dagen. Tidigare haft episoder av alkoholöverkonsumtion. Säger att han tappat livsglädjen sedan sambon gjorde slut för två månader sedan.
- Kommer till beroendeakuten med polis. Kan inte gå själv och talar sluddrigt.
- Under natten på akuten får han abstinens och utvecklar en pre-delirium. Efter medicinering, för att häva pre-delirium, somnar Mikael. Åtta timmar senare vaknar han och läkaren bedömer att han behöver läggas in på avdelning för avgiftning.
- Vid inskrivning på avdelningen bedömer vårdteamet att Mikael sannolikt kommer att ha behov av insatser efter utskrivning från beroendevården och även kommunala insatser för att kunna fortsätta vägen mot ett nyktert liv.

Hedvig 15 år

WORKSHOP BARN

- Familjehemsplacerades frivilligt, med stöd av SoL, när hon var tre år pga föräldrarnas missbruk.
- Vid sju års ålder tvingades hon flytta till ett nytt familjehem då de tidigare familjehemsföräldrarna skilde sig. Hon har hela tiden haft umgänge med de biologiska föräldrarna, förutsatt att de varit drogfria.
- Mobbades under delar av låg- och mellanstadiet. I sjunde klass började hon skolka. Då upptäcktes att hon använt droger vid flera tillfällen och att det funnits tillfällen då hon skurit sig.
- Hedvig och de engagerade familjehemsföräldrarna får under perioder stöd av BUP och BUH. Hon har en kontaktperson via socialtjänsten och familjehemssekreteraren har kontakt med familjehemmet. Hedvig går i 9:e klass.
- Påträffas nu av polis i en lägenhet vid ett tillslag hos en känd langare. Polisen kontaktar familjehemmet som hämtar henne och ringer socialtjänstens kontaktperson och berättar vad som hänt.

Workshop

- Utse någon som kan dela med sig av det som sägs i gruppen
- Kom ihåg ditt gruppnummer

Frågor att diskutera:

- Vem tar initiativ?
- Hur säkerställs individens delaktighet?
- Vem följer upp att insatserna blir gjorda?
- Vilka funktioner/roller ska användas och vad gör de?

Dela med er via Mentimeter!

Använd kod 5552 0626
eller denna QR-kod.

www.menti.com

Fast vårdkontakt

- **När?** På egen begäran eller om det är nödvändigt.
- **Var?** Kan finnas inom alla verksamheter som bedriver hälso- och sjukvård.
- **Hur?** Samordna insatser, ge och förmedla information, vara kontaktperson.
- **Vem?** Olika – den som är mest lämpad, har bäst förutsättningar. Om det är livshotande – läkare.
  - Man kan ha flera.
  - Fast vårdkontakt ≠ fast läkarkontakt.

[SoS 2017 Om fast vårdkontakt och SIP >>](#)

Tack för ditt deltagande!

Nästa webinarium i vår serie om SIP
15 dec 2021 [Implementering av SIP kl 13.00 – 15.00](#)